

מדיניות ארצות-הברית לאחר ההינתקות

מפת הדרכים ואין בלתי

רוני ברט

לאחר ההינתקות תפעל ארצות-הברית ליישום מפת הדרכים. כיוון זה נקבע כשהחליט הממשל לתמוך בהינתקות והכריז שהוא רואה בה מהלך התואם את המפה. הכוונה לחזור למתווה של מפת הדרכים הוכרזה שוב ושוב בשנתיים האחרונות, לאחרונה עשתה זאת מזכירת המדינה קונדוליסה רייס בביקורה בארץ ביוני 2005, ויש כל הסיבות להניח שהאמריקנים מתכוונים לכך. ארצות-הברית, הקוורטט, ישראל, הרשות הפלסטינית וכל הקהילה הבינלאומית מחויבים למפה. גם אם מלכתחילה גיבש הממשל את מפת הדרכים כמס שפתיים לאירופים, היא בינתיים רכשה מעמד חזק של "אין בלתי". נטישת המפה תפגע אנושות באמינות הבינלאומית של ארצות-הברית ובסיכוי להתקדם להסדר קבע של הסכסוך הישראלי-פלסטיני, ועל כן עמדה ארצות-הברית על כך שעם קבלת תכנית ההינתקות ישראל תתחייב שוב למתווה של המפה. ¹ "The road map is the only plan on the table".

מפת הדרכים

מפת הדרכים, כפי שפורסמה באפריל 2003, כוללת שלושה שלבים. שלב ראשון שאורכו כחודשיים נועד לייצוב המצב: סיום הטרור והאלימות, נורמליזציה של חיי הפלסטינים, ובניית מוסדות של הרשות הפלסטינית. השלב השני הוא שלב ביניים של העמקת הייצוב והרחבתו, ובסיומו הקמת מדינה פלסטינית בגבולות זמניים עם "מקסימום

רציפות טריטוריאלית". בשלב השלישי, שיאריך שנתיים, יתקיים משא ומתן ובסופו ייושם הסדר הקבע. במקור היה התהליך מתוכנן להסתיים בסוף שנת 2005, אבל עד מותו של יאסר ערפאת בנובמבר 2004 הוא לא התחיל. לאחר בחירתו לכהונה שנייה הכריז הנשיא ג'ורג' בוש, שהמתווה של שנתיים וחצי עד שלוש שנים ייושם עד שנת 2008.

מפת הדרכים מבוססת על ביצועים של שני הצדדים ("performance based"). בשלב הראשון הפלסטינים אמורים לקדם באופן משמעותי תהליכי רפורמה ברשות הפלסטינית (ובכלל זה הכנת חוקה ועריכת בחירות); למזג את כל כוחות הביטחון לשלושה ארגונים נקיים מקשרים לטרור; לפרק את ארגוני הטרור ולאסוף נשק המוחזק באופן לא חוקי ולעצור טרוריסטים. ישראל אמורה לסייע לפלסטינים ביישום צעדיהם (כולל

פתיחת מוסדות במזרח ירושלים); לאפשר תנועה חופשית, העברת כספים ופעילות הומניטרית; להפסיק כל פעילות התקפית (כולל החרמת אדמות, גירוש פלסטינים והרס בתים); להחזיר בהדרגה את כוחותיה לקווי 28 בספטמבר 2000; לפנות מאחזים לא מורשים ולהקפיא "כל פעילות התנחלו-תית (כולל גידול טבעי)".²

חלק מצעדים אלה כבר ננקטו, על ידי שני הצדדים מאז עלייתו לשלטון של אבו מאזן. ברם לפתחו של כל צד עדיין מונח "מוקש" אחד לפחות, מוקש שאי-נטרולו עלול לעצור את התהליך כולו. אבו מאזן יהיה מסוגל אולי להשביע את רצון האמריקנים מבחינת תהליכי רפורמה. יכולתו לאחד את מנגנוני הביטחון בצורה יעילה מוטלת בספק. את ארגוני הטרור ודאי שהוא לא יפרק. ישראל תהיה מסוגלת לקחת סיכונים של חזרה לקווי ספטמבר 2000. גם

1. עדות של עוזר מזכיר המדינה לענייני המזרח התיכון דייוויד וולץ, 'Statement by Assistant Secretary of State for Near Eastern Affairs, C. David Welch, Senate Foreign Relations Committee, June 30, 2005. <http://foreign.senate.gov/testimony/2005/WelchTestimony050630.pdf>
2. ראה תכנית "מפת הדרכים": http://www.knesset.gov.il/process/docs/roadmap_eng.htm

פינוי המאחזים – צעד קשה במיוחד לאחר טראומת ההינתקות – אפשרי. הקפאה מוחלטת של הבנייה בהתנחלויות, רק ממשלה שירכיב השמאל לבדו – אפשרות מאוד לא סבירה בעתיד הנראה לעין – תהיה מסוגלת ליישם. השאלה היא אפוא כיצד תתמודד ארצות-הברית עם שני מוקשים אלה.

פירוק ארגוני הטרור

ארצות-הברית לא תתעקש על פירוק ארגוני הטרור כתנאי להתקדמות בתהליך המדיני. (ב"פירוק" הכוונה לדרישת ישראל – הוצאה מחוץ לחוק, החרמת נשק, מעצר מנהיגים ופעילים, ניתוק ממקורות כספיים) ככל שהחמאס יחזק את מעמדו ומעורבותו הפוליטיים, תגבר המוכנות האמריקנית לקבלו כבר-שיח על הדרישה לפרקו כארגון טרור. לטענה זו ביסוסים אחדים.

ראשית, המקרה היחיד עד כה שבו ארצות-הברית עמדה/עומדת על נידויו ופירוקו המוחלטים של ארגון טרור הוא המקרה של אל-קאעדה. במקרה של הצבא האירי הרפובליקני הסתפקו האמריקנים בכך שהוא יניח את נשקו בלי למסור אותו (ווייתכן שניסיון זה ייתפס כמודל לחיקוי). מוקתדא-אל-סאדד בעיראק הוגדר טרוריסט, אולם המאבק בו הופסק לאחר שהוא השתלב במערכת הפוליטית ואף-על-פי שפוטנציאל הלחימה שלו שריר וקיים. חיזבאללה מוגדר זה כעשרים שנה ארגון טרור, אבל הממשל לא עשה או אמר דבר נגד השתתפותו בחירות בלבנון. אפשר לומר שהאמריקנים מקבלים בברכה שקטה השתלבותם של ארגוני טרור במערכת הפוליטית, גם בלא שהללו זנחו את נשקם ואת כוונותיהם. על תיאוריית "השלום הדמוקרטי" השולטת בארצות-הברית מבוססת תקווה פרגמטית

ורציונלית ומאוד אמריקנית, שקלפיות מסוגלות להפוך טרוריסטים למתונים, ובתקופת הטרנספורמציה אפשר לסבול המשך פעילות טרור ברמה נמוכה (דומה לזו שהתקיימה במסגרת ההודנה שזים אבו מאזן לאחר מותו של ערפאת).

שנית, ארצות-הברית לא תחרים את אבו מאזן (כפי שבזמנו החרימה את ערפאת) אם הלה לא יפעל לפירוק ארגוני הטרור. שוב, קביעתו של בוש בספטמבר 2001 – "We will not distinguish between terrorists and those who harbor them" – הייתה תקפה רק כלפי אל-קאעדה ומשטר הטאליבן. זה למעלה משנתיים סוריה נותנת מחסה ואולי גם סיוע לטרוריסטים שהורגים גם חיילים אמריקנים בעיראק, אבל הממשל מסתפק בצעדי נגד מתונים למדי. זאת ועוד: היות שארצות-הברית עבדה עם אבו מאזן ואבו עלא בזמן שערפאת אפשר ואף עודד את פעילותם של ארגוני הטרור, אין להניח שהיא תתייחס בתקיפות רבה יותר לאבו מאזן החלש כאשר הלה מזמין את החמאס להצטרף לממשלו.

שלישית, למוכנות האמריקנית לקבל את החמאס ולא להתעקש על פירוק ארגוני הטרור יש כבר סימנים. באביב 2005 אירח נשיא ארצות-הברית את ראש ממשלת ישראל ואחריו את יושב-ראש הרשות הפלסטינית. במסיבת העיתונאים עם אריאל שרון קרא בוש לפלסטינים לפרק את ארגוני הטרור. הוא לא חזר על כך כאשר אבו מאזן עמד לצדו, וזאת אף ששישה שבועות קודם לכן לא נמנע בוש מלהזכיר לשרון שעל-ישראלי לפרק מאחזים ולהקפיא התנחלויות. כאשר שאל אותו עיתונאי, האם לדעתו אבו מאזן פועל באגרסיביות מספקת נגד ארגוני הטרור, התעלם הנשיא לחלוטין מן

השאלה והליל את אבו מאזן כמחויב לדמוקרטיה. אחר-כך התפתל דובר הבית הלבן בנוסחאות שונות כדי להימנע מלהשיב על השאלה האם בוש מצפה מאבו מאזן לפרק את החמאס. גם מזכירת המדינה, שבועות מספר אחר-כך הסתפקה באזכור שארצות-הברית רואה בחמאס ארגון טרור, ולא אמרה מילה על חיזוריו של אבו מאזן אחרי ארגון זה. בהודעת הקוורטט (שמובילה אותו ארצות-הברית) במאי 2005 יש התייחסות ארוכה לצעדים שישראל צריכה לנקוט כדי לסייע לפלסטינים, אבל אין אזכור לחובת הפלסטינים להיאבק בטרור.

בינתיים יש מגעים שקטים ולא רשמיים בין אמריקנים לנבחרי חמאס ברשויות המקומיות. זאת ועוד: באמצע יוני הפסיקה ארצות-הברית את החרם שנמשך יותר משנה וחצי על ביקורים של דיפלומטים אמריקנים ברצועת עזה. החרם הוטל בעקבות הפיגוע בשיירת דיפלומטים מדרום למחסום ארז באוקטובר 2003, שבו נהרגו שלושה מאבטחים, והוא הוסר אף-על-פי שהפלסטינים לא עצרו את המפגעים, שזהותם ידועה. נכון שבאמצע יוני אמר היועץ לביטחון לאומי סטיבן הדלי למשלחת של ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים, שהממשל יעמוד על דרישתו לפירוק תשתית הטרור. אבל לפלסטינים, האמריקנים משדרים אחרת, ומגמה זו נמשכת זה למעלה משנתיים.

נקודת השיא מבחינת ישראל הייתה נאומו של הנשיא בוש ביוני 2002, שבו קבע שמאבק של הפלסטינים בטרור הוא תנאי ראשון להתנעת תהליך כלשהו:

The United States will not support the establishment of a Palestinian state until its leaders engage in a sustained fight against the terrorists and dismantle their infrastructure.

קשות באמינותו של שרון בעיני בוש גם אם לא כפי שפרשת הספינה קארין-איי עשתה לאמינותו של ערפאת.

אחרי ההינתקות

בראיה של הממשל, נסיגה ישראלית מוצלחת תפחית רוח חדשה במפת הדרכים – “A successful Israeli withdrawal will... re-energize the roadmap”, ולכן אחרי ההינתקות תשאף ארצות-הברית ליישום נמרץ של שלב א במפת הדרכים. נכון שסוגיית עיראק עומדת בראש סדר העדיפות של ארצות-הברית במזרח התיכון, אבל מיקוד זה אינו סותר פעילות נמרצת בסכסוך הישראלי-פלסטיני. אדרבא, בעיני הממשל התייחסותו לסכסוך הזה מקרינה על כל מאמציו באזור (עיראק, המאבק בטרור, קידום הדמוקרטיזציה) ואף על יחסיו עם אירופה, והיא בגדר נדבך מרכזי במאמץ לייצוב המזרח התיכון. דוגמה לכך היא קביעתו של ריצ'רד לוגאר יושב-ראש ועדת החוץ של הסנאט, שהתקדמות לפתרון הסכסוך חיונית למלחמה בטרור משום שהסכסוך משמש אמצעי לגיוס טרוריסטים לאל-קאעדה ושלוחותיו. ארצות-הברית אינה רוצה להיראות בעיני הפלסטינים ומדינות ערב והקהילה הבינלאומית כמסותפקת בנסיגה מעזה בלבד.

ישום שלב א פירושו תרגום הביצועים הנדרשים משני הצדדים לרשימת משימות על-פי לוח זמנים ופירוט ההתנאות בין המשימות. הדבר אמור בראש ובראשונה בתחום הביטחון והשלכותיו על מרקם החיים הפלסטיניים: איחוד כוחות הביטחון הפלסטיניים והגברת יעילותם; הסרת מחסומים ונסיגה הדרגתית לקווי ספטמבר 2000; הקמת מנגנוני פיקוח של הקוורטט; רפורמה אזרחית כפי שנקבע במפרט של

לקראת ההינתקות. במסיבת עיתונאים עם אבו מאזן ציין הנשיא בוש לראשונה במפורש גם את ירושלים כאחד המקומות שבהם על ישראל להימנע מפעילות הסותרת את מחויבותה למפת הדרכים. בעת ביקורה בארץ הזהירה מזכירת המדינה רייס את ישראל (אמנם בשקט) מפני עימות עם ארצות-הברית על רקע הבנייה הנמשכת בהתנחלויות, היוצרת עובדות בשטח שמנעות את הסטטוס קוו. לדבריה, הממשל לא יקבל שינויים חד-צדדיים בשכונות הערביות במזרח ירושלים, בחיבור למעלה אדומים ובהתנחלויות בכלל. ככל הנראה רק בגלל ההינתקות עדיין לא שוגר לארץ צוות אמריקני לתייחוס אזור הבנייה המותר בהתנחלויות, כפי שסוכם בקיץ 2004 בין קונדוליסה רייס לדב וייסגלס. יועצו של ראש הממשלה מכיר היטב את המדיניות האמריקנית ודבריו הפומביים ביוני 2005 בדבר הכוונה לפנות את המאחזים לאחר ההינתקות מעידים מן הסתם על מידת הנחישות האמריקנית.

אין לחץ אמריקני על ישראל בנושא ההתנחלויות והמאחזים כל זמן שההינתקות על הפרק. ממשלים אמריקניים מודעים היטב ללחצים פוליטיים פנימיים, בהיותם בעצמם חשופים מאוד ללחצים כאלה. הזירה הפוליטית הישראלית נהירה לאמריקנים, וברור להם שממשלת שרון המקרטעת איננה מסוגלת לפנות מאחזים ולהקפיא התנחלויות תוך כדי ההינתקות, ואין להם ספק שההינתקות חשובה יותר. ועם זאת ארצות-הברית טורחת להזכיר לישראל מדי פעם בפעם את מחויבויותיה בנושא, ובייחוד את ההתחייבויות של ראש הממשלה לנשיא לפרק את המאחזים. יש להניח שאי-עמידה בהתחייבות זו תפגע

This will require an externally supervised effort to build and reform the Palestinian security services. The security system must have clear lines of authority and accountability and a unified chain of command.

הפלסטינים דחו את התנאי הזה על הסף. והנה, עשרה חודשים אחר-כך, במפת הדרכים, מאבק פלסטיני בטרור כבר לא היה תנאי לתהליך, אלא מאמץ שאמור להימשך תוך כדי התהליך. השינוי המהותי הזה גרם לא רק לאכזבה בישראל ולצורך הסתייגויות שצירפה הממשלה למפת הדרכים, אלא גם למכתב שחתמו עליו 88 סנטורים ובו ביקורת על סטייתו המשמעותית של הממשל מעמדתו בנושא מאבק פלסטיני בטרור.

בהמשך לחץ הממשל בהצלחה על שרון להגמיש את עמדתו: מדרישה לתוצאות שיציגו הפלסטינים למאבקם בטרור לדרישה למאמץ, מדרישה ל-100 אחוז מאמץ לדרישה למאמץ חלקי, משלושים ימי שקט לשבוע, וכו'. תוך כדי כך ניהל הממשל משא ומתן עם ערפאת ועם ראשי ממשלתו, וזה למרות ההתנגדות הפלסטינית המוצהרת לפירוק ארגוני הטרור. ההתמתנות האמריקנית בסוגיה זו הגיעה לשיא חדש במשפט הבודד והאנמי שייחד הנשיא בוש לנושא כאשר אירח את אבו מאזן בסוף מאי 2005: “All who engage in terror are the enemies of a Palestinian state, and must be held to account.”

ההתנחלויות

ההתייחסות האמריקנית למוקש ההתנחלויות, הרובץ לפתחה של ממשלת ישראל, פחות מבניה וסלחנית. כאמור הזכיר הנשיא בוש לשרון את המחויבות להקפאת אפילו במהלך הביקור שנועד לחזק את שרון

"כוח המשימה הבינלאומי לרפורמה פלסטינית"; הקלות בתחום הכלכלי-הומניטרי. ארצות-הברית תפעל מול הצדדים לפירוש מוסכם של שלב א, מעין "מפית דרכים". ירידה לפרטים ופיקוח צמוד היו הלקחים המעשיים העיקריים שהמליץ עליהם דניס רוס בשנת 2001. בזמנו אמרו בממשל בוש שכן ייעשה "כאשר יהיה עם מי לדבר". ואכן כך פועל הגנרל וורד מאז כניסתו לתפקיד המתאם הביטחוני, ויש לשער שכן יעשה גם מחליפו לאחר ההינתקות (וורד מיועד לקידום). עם זאת יש לזכור, שרשימת המשימות הללו עדיין איננה כוללת את שני המוקשים העיקריים: פירוק ארגוני הטרור והקפאת ההתנחלויות.

המדיניות האמריקנית תושפע בראש בראשונה ממה שיקרה תוך כדי ההינתקות ומיד אחריה. ראשית, ניהול הצד הפלסטיני מהווה מבחן לאבו מאזן. אם ישתרר ברצועת עזה תווה ובוהו או אם יתחדשו מטחי הקסאם, לא יהיה אפשר להתקדם לפני שהרשות הפלסטינית תשתלט על המצב ותוכיח שהיא "בעלת הבית" ולכן גם הכתובת למשא ומתן. במצב כזה לארצות-הברית יהיו קודם לכול ציפיות מאבו מאזן, אולם היא גם תתבע מישראל כ"עזרה ראשונה" הקלות ואישורים שיאפשרו לו להשתלט על הרצועה. בשבועות הראשונים לפחות לא תהיינה לממשל תביעות לצעדים נוספים של ישראל לאחר "הצעד האמץ" שנקטה.

הגורם השני שישפיע על המדיניות האמריקנית יהיה לוח הזמנים הקשור במערכות הבחירות בשני הצדדים. עד הבחירות לפרלמנט הפלסטיני (ההשערה היא שייערכו בינואר 2006) תעשה ארצות-הברית כמיטב יכולה לחזק את אבו מאזן. הממשל ילחץ על ישראל להיות נדיבה וגמישה מחד

גיסא, ומאופקת בתגובותיה לפיגועי טרור. מאידך גיסא ארצות-הברית לא תצפה להתקדמות משמעותית תוך כדי מערכת בחירות והקמת ממשלה חדשה, מתוך כבוד להליך הדמוקרטי בישראל. מכיוון שמועד הבחירות הרשמי הוא נובמבר 2006 (שנה אחרי ההינתקות), הממשל לא יעניק לישראל אתנחתא של שנה. כל עוד תהיה ממשלה בירושלים (מרכז או ימין) וכל עוד לא ייקבע מועד מוקדם לבחירות תצפה ארצות-הברית משרון לקיים את התחייבויותיו ולהתקדם בהתאם למפת הדרכים.

ארצות-הברית טורחת להזכיר לישראל מדי פעם בפעם את ההתחייבויות של ראש הממשלה לנשיא, לפרק את המאחזים. יש להניח שאי-עמידה בהתחייבות זו תפגע קשות באמינותו של שרון בעיני בוש

אם וכאשר יוכיח אבו מאזן שהוא שולט בשטח, אם לפני הבחירות בישראל ואם אחריהן, אזי המגמה האמריקנית מובילה לחיכוך גובר עם ישראל. מצד אחד ארצות-הברית לא תעמיד את פירוק ארגוני הטרור כתנאי להתקדמות; מבחינת הממשל די יהיה אם אבו מאזן ימשיך לומר את הדברים הנכונים ולעשות מאמצים חלשים עד סבירים למניעת טרור. אכן מפת הדרכים מבוססת על ביצועים, אבל בתחום הזה תקבענה התוצאות, כלומר היקף הפיגועים. באופן פרדוקסלי, ככל שתצליח ישראל להכיל ולסכל יותר פיגועים, כך יקטן הלחץ

האמריקני על הרשות הפלסטינית לפרק את החמאס, הג'יהאד המוסלמי ושאר הארגונים והכנופיות. סטייה זו ממימוש סעיף אחד תיתפס הכרחית למימוש המפה כולה ותתאפשר באמצעות פירוש גמיש מאוד של המושג "פירוק" כהפסקת פעילות. אם יגבר הטרור תלחץ ארצות-הברית על הרשות הפלסטינית להפסיק אותו (בתחילה אולי אפילו כתנאי להתקדמות מדינית), אולם לא תעמוד על דרישה לפירוק מלא של הארגונים. אין להניח שהממשל יתעקש מול אבו מאזן בשנת 2006/7 על מה שלא התעקש מול ערפאת ב-2002/3.

מצד שני תלחץ ארצות-הברית על ישראל לקיים את התחייבויותיה בעניין המאחזים וההתנחלויות. אי-הסימטריה הזאת בגישה לשני הצדדים – תופעה לא חדשה – נובעת מתפיסת ישראל כצד הממוסד והחזק ולכן גם האחראי יותר. העמדת פירוק ארגוני הטרור כתנאי להתקדמות יביא למבוי סתום או להעברת השליטה ברשות הפלסטינית מהפתח לחמאס. לחץ על שרון, לעומת זאת, יביא אולי להחלפתו בנתינו כמנהיג הליכוד, אולם לא לעליית ממשלה ימנית יותר. האמריקנים יודעים שאין קיום לממשלה בישראל שתעדיף את ההתנחלויות על פני משא ומתן, ולמשפחת בוש יש כבר ניסיון בסיוע להפלת ראש ממשלה בישראל על רקע זה. התחזית היא אפוא לחיכוך גובר בין ארצות-הברית לישראל על רקע שתי סוגיות אלה.

קיים תרחיש אפשרי נוסף על-פי גורמי הערכה אחדים בישראל, על פיו תעדיף ארצות-הברית לעסוק ב"עבודת תחזוקה על אש קטנה". תרחיש כזה יתממש לבטח בתקופת בחירות. ואולם סחבת מתמשכת תיתכן רק אם ארגוני הטרור יאפשרו זאת,

בוותיהם, ובכללן פירוק ארגוני הטרור. במצב כזה, ובהתמקדות בסוגיה של ארגוני הטרור, תוכל ישראל להישען על קבוצות כוח

נקיטת יוזמה וקיום חד-צדדי של מרבית ההתחייבויות שקיבלה על עצמה, יאפשרו לישראל למנוע את החיכוך הצפוי בין שתי המדינות, או לכל הפחות להכין לעצמה עמדה מדינית-הסברתית אופטימלית

התומכות בה ובראשן הימין הנוצרי-פונדמנטליסטי. אם בעבור ממשלת ישראל פירוק ארגוני הטרור הוא אכן תנאי להתקדמות, צריך לנקוט בסדר פעולות מונע לפני שארצות-הברית מוותרת על תנאי זה באופן פורמלי או מעשי. לצורך כך יש להשתמש בניסיון העבר של ארצות-הברית עם אש"ף (קבלתו כבר שיח רק לאחר שהכיר בזכותה של ישראל להתקיים והודיע שהוא זנח את דרך הטרור), ובהקשר הנוכחי של המאבק האמריקני באסלאם הקיצוני.

נקיטת יוזמה וקיום חד-צדדי של מרבית ההתחייבויות שקיבלה על עצמה יאפשרו לישראל למנוע את החיכוך הצפוי בין שתי המדינות, או לכל הפחות להכין לעצמה עמדה מדינית-הסברתית אופטימלית.

על ידי נקיטת יוזמה. בניגוד לנטייתו שלא להשקיע בסכסוך, נגרר ממשל בוש לגיבוש מפת הדרכים (שישראל מסתייגת ממנה), בין השאר בגלל הפסיביות המדינית של ישראל במהלך שנת 2002/3. לעומת זאת, יוזמת ההינתקות הוכיחה שישראל יכולה להוביל מהלך התואם את האינטרסים שלה ולרתום לכך גם את ארצות-הברית. אם ישראל רוצה להשפיע על מדיניות ארצות-הברית לאחר ההינתקות, טוב תעשה אם תציע בעצמה "מפית דרכים" לפירוט שלב א של המפה (במקום להמתין ליוזמה אמריקנית). ה"מפית" לא תתקבל במלואה כמובן, אבל אתה תהיה יכולת השפעה גדולה יותר על המגמה האמריקנית מאשר בלעדיה, ובכל מקרה היא תוכיח כוונה להתקדם ולא לעצור.

שנית, על ישראל להפגין גמישות בכל הנוגע להסדרי ביטחון עם הפלסטינים ול-הקלות עליהם (ויהיה קל יותר לעשות זאת לאחר שתסתיים הקמתה של גדר ההפרדה). במקביל על ישראל לעמוד בהתחייבויותיו המפורשות והאישיות של שרון לנשיא בוש ולפרק את כל המאחזים הלא מורשים. בלא צעד זה יאבד שרון את אמינותו בעיני הממשל.

הגשת "מפית" לשלב א, גמישות מרבית בסוגיות הפחות חשובות ועמידה בהתחייבות לפירוק המאחזים, ימצבו את ישראל בעיני הממשל כצד האחראי. עם "ידיים נקיות" תוכל ישראל להודיע שהיא תקיים את מחויבותה להקפיא את ההתנחלויות לאחר שהפלסטינים יקיימו את התחיי-

ואין להניח שכך יקרה. הפלסטינים כבר הוכיחו פעמים מספר שבלא התקדמות בתהליך המדיני בכיוון הרצוי להם פורצת אלימות. ארצות-הברית אינה מעוניינת כלל שבמזרח התיכון יתחדש העימות הצבאי בין הפלסטינים לישראל.

השלכות על מדיניותה של ישראל

ההשלכות מהתנהלותה של ארצות-הברית על מדיניותה של ישראל אמורות להיגזר בראש ובראשונה מן היעד המדיני של ישראל, ויעד זה איננו ברור. האם פניו של שרון לשימור מרבית יהודה ושומרון בידי ישראל, או להינתקות נוספת (חד-צדדית או במסגרת

אם ישראל רוצה להשפיע על מדיניות ארצות-הברית לאחר ההינתקות, טוב תעשה אם תציע בעצמה "מפית דרכים" לפירוט שלב א של המפה, במקום להמתין ליוזמה אמריקנית

הסדר קבע) שתעביר את מרבית השטח לידי הפלסטינים? על כל פנים, יש להניח ששרון מעדיף את ארצות-הברית לצדו, ולצורך כך על מדיניותה של ישראל לענות על הציפיות האמריקניות.

ראשית על ישראל להוכיח שפניה להמשך התהליך המדיני, והדרך לעשות זאת היא